

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának elvei és módszerei - ELTE PPK Pszichológiai Doktori Iskola Szabályzata és Terve (2025-2030)

A Pszichológiai Doktori Iskola (PDI) kiemelt jelentőséget tulajdonít a minőségbiztosításnak és -fejlesztésnek, mint a doktori képzés eredményességének meghatározó tényezőinek. Ennek megfelelően nagy hangsúlyt fektet a minőségirányítási rendszer működtetésére és folyamatos fejlesztésére.

A PDI minőségbiztosítási tevékenysége szorosan illeszkedik az ELTE egységes, koherens minőségügyi rendszeréhez, amelynek előírásait az ELTE Minőségügyi Kézikönyve rögzíti [Minőségügyi Kézikönyv, CCXXIV/2016. (X. 24.) Szenátusi határozat].

A PDI az alábbi dokumentumokra és irányelvekre figyelemmel alakítja minőségfejlesztési rendszerét:

- az ELTE Szenátusa által elfogadott Egyetemi Minőségfejlesztési Program 2021-2024-
https://www.elte.hu/dstore/document/7347/ELTE_MF_program.pdf;
- az Egyetemi Doktori Szabályzat 6. § r) pontja alapján a doktori képzés minőségének biztosítására vonatkozó rendelkezések, valamint a PPDT véleménye alapján elfogadott irányelvek;
- az Országos Doktori Tanács ajánlásai a doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosítására vonatkozóan (pl. szakmai kontroll, nyilvánosság, visszacsatolás, egyéni felelősség, dokumentálás).

Emellett a PDI figyelembe veszi:

- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény rendelkezéseit,
- a 387/2012. (XII. 19.) Kormányrendeletet a doktori iskolákra, doktori eljárásra és habilitációra vonatkozóan,
- a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (MAB) határozatait és elvárásait
- „az egyetemi minőségcélokból levezetett, a Doktori Iskolákat érintő kari éves minőségcélokat”.

A doktori iskola minőségirányítási rendszere igazodik az ELTE mindenkori minőségügyi rendszeréhez, és figyelemmel van az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási standardjaira és irányelveire (ESG 2015) különös tekintettel azokra az alapelvekre, amelyek a tanulóközpontúságot, a hallgatók bevonását, a visszacsatolás fontosságát, valamint az értékelés és átláthatóság folyamatos fejlesztését hangsúlyozzák (ESG 1.1–1.10). Továbbá a doktori iskola minőségirányítási rendszere az ELTE mindenkori minőségügyi rendszerén túl igazodik a PPK minőségirányítási rendszeréhez és a PPK Kari Tanácsa által elfogadott minőségcélokhoz is.

I. A minőségbiztosítás célja

A PDI elkötelezett amellett, hogy doktori fokozatot szerzett hallgatói – mint elhivatott, magas színvonalon képzett szakemberek – megfelelő utánpótlást biztosítsanak a hazai pszichológiatudomány számára. Célunk olyan versenyképes tudással és kutatási felkészültséggel rendelkező doktorok képzése, akik képesek bekapcsolódni a pszichológiatudomány nemzetközileg elismert műhelyeinek munkájába.

A minőségbiztosítás célja, hogy a Doktori Iskola küldetését folyamatosan javuló eredményességgel és emelkedő színvonalon teljesítse.

II. Küldetés

A Pszichológiai Doktori Iskola küldetése, hogy a pszichológia tudományterületén hozzájáruljon a vezető kutatók és oktatók új generációjának kineveléséhez. A képzés célja, hogy a hallgatókat felkészítse a tudásalapú társadalom elvárásainak magas színvonalú teljesítésére.

A PDI olyan magasan képzett, nemzetközileg versenyképes szakemberek képzésére törekszik, akik aktívan részt vesznek kutatási és innovációs tevékenységekben, képesek nemzetközi együttműködésekben való részvételre, és hozzájárulnak a pszichológia valamennyi ágának fejlődéséhez.

A Doktori Iskola célja, hogy a pszichológia tudományának területén a európai térség egyik ismert és a nemzetközi hallgatók számára is vonzó doktori képzési helyszínévé váljon, kiemelt hangsúlyt a nemzetközi oktatási és kutatási együttműködésekre.

A PDI minőségfejlesztési alapelvei összhangban állnak az ELTE aktuális Minőségpolitikájával és Küldetésnyilatkozatával. A minőségfejlesztési célok megvalósítása során a Doktori Iskola figyelembe veszi az érintett partnerek – különösen a hallgatók, az ELTE-n végzett szakembereket foglalkoztató szervezetek, az Egyetem munkatársai, a kutatás-fejlesztési szolgáltatásokat igénybe vevő felek, valamint a hazai és nemzetközi tudományos közösségek – igényeit és visszajelzéseit.

III. Alapelvek

A minőségközpontú működés folyamatos biztosításához az ELTE Minőségügyi Kézikönyvében és Minőségfejlesztési Programjában megfogalmazott alapelveket kell alkalmazni. A doktori képzés és eljárás során az alábbi minőségbiztosítási elveket kell érvényesíteni:

a) **A szakmai kontroll elve.** A doktori képzés és fokozatszerzés teljes folyamatában érvényesülnie kell a hazai és nemzetközi szakmai-tudományos közösségek ellenőrzésének. Ezt biztosítják a nyilvános szakmai rendezvények, a publikációk, valamint a doktori iskola testületeiben helyet foglaló külső tagok részvétele.

b) **A benchmarking elve.** A minőségirányítás során rendszeresen figyelemmel kell kísérni a hazai és külföldi vezető doktori iskolák gyakorlatát és eredményeit, különösen a doktoranduszok tudományos teljesítményét.

c) **A tudományetikai követelmények elve.** A minőségirányítás során figyelembe kell venni a PPK Tudományetikai Bizottságának állásfoglalásait.

d) **A nyilvánosság elve.** Biztosítani kell a minőségirányítási rendszer főbb fázisai nyilvánosságát a szakmai és tudományos közvélemény számára. A témakiírások, a képzési terv, az aktuális kurzusok elérhetők a Neptunban, az ODT adatbázisban és a doktori iskola honlapján. A komplex vizsga, a kutatóhelyi vita és a doktori védés nyilvános események; időpontjukat és helyszínüket legalább két héttel korábban közzé kell tenni.

e) **A visszacsatolás elve.** A doktori képzésben részt vevő oktatóknak, témavezetőknek és a doktori iskola tanácsainak tagjai számára folyamatos visszajelzést kell biztosítani tevékenységük színvonaláról, valamint lehetőséget kell adni tapasztalataik rendszeres visszacsatolására. A doktori iskola tanácsa évente értékeli az oktatók, témavezetők és programvezetők munkáját. A DIT félévente statisztikai adatokat szolgáltat a működésről, és a doktori képzésben részt vevők képviselői (DÖK) révén közvetlen visszajelzést kap a hallgatók észrevételeiről. A minőségbiztosítási rendszernek biztosítania kell, hogy minden érintett számára rendszeres és anonim módon legyen lehetőség véleménynyilvánításra. A véleményfelmérésekben való részvétel önkéntes, az anonimitás garantált. Az eredmények nyilvánosak a Kar számára, bemutatásukra a Kari Tanács előtt kerül sor. Az eredmények alapján megerősítő vagy korrekciós eljárások indíthatók, amelyekhez helyzetfeltáró összefoglaló és intézkedési terv kapcsolódik.

f) **A minőségközpontúság elve.** A minőségirányítási rendszer kialakításának és működtetésének célja, hogy elősegítse a doktori képzésben részt vevők és oktatók igény szintjének folyamatos emelkedését önmagukkal és szakmai környezetükkel szemben. Ennek része, hogy a tudománnyal szembeni alázat beépüljön értékrendjükbe, míg a kezdeményező készség és a kreativitás gondolkodásuk meghatározó elemévé válik.

g) **A szellemi tulajdon védelmének elve.** A minőségirányítási rendszer fejlesztésének hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az egyetemi doktori képzés hosszú távon is összhangban maradjon az Európai Unió és Magyarország intézményeinek a szellemi tulajdon védelmére irányuló törekvéseivel.

h) **Az egyéni felelősség érvényesítésének elve.** A doktori képzés szereplőinek feladatait és felelősségét az EDSz rögzíti.

A Pszichológiai Doktori Iskola felismeri, hogy a doktori tanulmányok komoly szellemi és érzelmi megterheléssel járnak, ami jelentős mentális terhet jelenthet a hallgatók számára. A PDI ezért kiemelt figyelmet fordít a doktoranduszok pszichológiai jóllétére, és aktívan kommunikálja számukra az elérhető pszichológiai és mentálhigiénés támogatási lehetőségeket. A doktori iskola folyamatosan monitorozza és közvetíti a doktori képzésben résztvevők számára elérhető pszichológiai szolgáltatásokat, beleértve a pszichológiai tanácsadás és a mentális erőforrások fejlesztésének lehetőségeit, magyar és angol nyelven egyaránt.

i) **A folyamatok dokumentálásának elve.** A doktori képzéssel kapcsolatos valamennyi döntési pontról megfelelő dokumentációt kell készíteni, amelynek nyomon követése és ellenőrzése a minőségirányítási rendszer kiemelt feladata. A doktori képzésben részt vevők tanulmányi előmenetelére, valamint a doktori képzéssel és fokozatszerzéssel összefüggő döntésekre és határozatokra vonatkozó adatokat a DIT tartja nyilván.

A minőségirányítási rendszer kialakítása és működtetése során törekedni kell arra, hogy az oktatók adminisztratív terhelése ne növekedjen indokolatlan mértékben.

j) **A hatékonyság elve.** A doktori iskola működését olyan oktatási és kutatási tevékenységnek kell jellemeznie, amely a rendelkezésre álló humán erőforrásokat optimálisan használja fel, a kutatási infrastruktúrát folyamatosan, hatékonyan és etikus módon alkalmazza, és képes a kiváló szakmai minőség tartós biztosítására.

A magas színvonalú kutatómunka fenntartása mellett törekedni kell az oktatási és kutatási tevékenységekhez kapcsolódó szervezési és adminisztratív folyamatok egyszerűsítésére. Ennek érdekében elő kell mozdítani a digitális megoldások, például az e-konferencia, e-ügyintézés és a mesterséges intelligencia alapú támogató rendszerek (AI-eszközök) alkalmazását.

Kiemelt cél a költséghatékonyság, amelynek érdekében folyamatosan monitorozni kell az eredmények és ráfordítások arányát, valamint ellenőrizni a pályázati források felhasználásának gazdaságosságát és eredményességét.

k) **A gyakorlati alkalmazhatóság elve.** A doktori iskola célja, hogy a képzési program, a kutatási területek kijelölése, a doktori értekezések témaválasztása és a kutatási eredmények hozzájáruljanak a pszichológiatudomány fejlődéséhez, valamint – ahol releváns – társadalmi-gazdasági kérdések megértéséhez és megválaszolásához.

Ennek érdekében rendszeresen elemezni kell, hogy a doktori kutatások milyen mértékben támogatják a tudományterület belső fejlődését, illetve miként járulnak hozzá a gyakorlatban is hasznosítható tudás létrehozásához.

IV. A minőségbiztosítás szintjei és módszerei

Az ELTE PPK Kari Doktori Szabályzat 11. §-a értelmében a kari doktori képzés minőségbiztosítási tevékenységét a PPDT irányítja és felügyeli.

„A PPDT a minőségbiztosítás keretében:

(a) figyelemmel kíséri a doktori képzés és az adminisztratív tevékenység tartalmi és jogszabályi/szabályzati követelményeknek való megfelelést;

(b) a Hivatal közreműködésével elégedettségmérést végez a doktorjelöltek és a közelmúltban fokozatot szerzettek körében;

az a) és b) pontban foglaltak szerint gyűjtött információk alapján tanévente összefoglaló értékelést készít.”

A fenti tevékenységeket a következőkben meghatározottak szerint kell elvégezni, ellenőrizni:

1. A DOKTORI KÉPZÉS ÉS A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ ADMINISZTRATÍV TEVÉKENYSÉG ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja annak vizsgálata, hogy a doktori képzés és az azt támogató adminisztratív folyamatok megfelelnek-e a tartalmi, jogszabályi és szabályzati követelményeknek.

Az ellenőrzést a Kari Doktori Tanács (PPDT) által javasolt, és a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) által jóváhagyott és felkért személy(ek) végzik, tanévente legalább egy alkalommal, legkésőbb július 30-ig.

Az ellenőrzés során az alábbi szempontokat kell minimálisan vizsgálni:

- a kurzus- és vizsgaszervezés megfelelése a vonatkozó szabályzatoknak,
- a szabályzatokban rögzített határidők betartása,
- a doktori képzésben részt vevők ösztöndíjának kifizetése, illetve a költségtérítések befizetése,
- a doktori képzésben részt vevők félév eleji tájékoztatása a kötelezettségeikről és határidőkről,
- a doktori képzéssel és fokozatszerzéssel kapcsolatos információk elérhetősége (pl. abszolutórium feltételei),
- a doktori képzésben részt vevők kérelmeinek kezelése, oktatási tevékenységük nyomon követése, valamint a doktorandusz szerződések megkötése.

Az ellenőrzés kiterjed továbbá az adott tanév során a doktorandusz-képviselőt, a doktori iskola oktatói, valamint a PPDT és DIT tagjai által jelzett problémák és észrevételek vizsgálatára is.

Az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely a tanévenként elkészülő összefoglaló értékelés részét képezi.

A fenti ellenőrzési gyakorlat különös figyelemmel veszi figyelembe az Országos Doktori Tanács által megfogalmazott minőségbiztosítási elveket, úgymint:

- szakmai kontroll,
- nyilvánosság,
- visszacsatolás,
- egyéni felelősség,
- dokumentálás.

Az ELTE Pszichológiai Doktori Iskola átfogó minőségbiztosítási tervének részletes kidolgozása a következőkben kerül bemutatásra.

1a. A doktori témák kiírása, valamint a témakiírások és témavezetés értékelése

A doktori témák kiírásáról a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) dönt, a témakiíró tudományos tevékenységének, valamint a téma magas szintű műveléséhez szükséges személyi és infrastrukturális feltételek értékelése alapján.

Témakiírásra az a személy jogosult, aki:

- az ELTE PPK-n a Doktori Iskola oktatója,
- az elmúlt öt évben folyamatosan magas színvonalú tudományos tevékenységet végzett, és
- tudományos publikációs teljesítménye (elsősorban MTMT-alapú adatok alapján) jelentősen meghaladja a fokozatszerzéshez előírt minimumkövetelményeket.

A tudományos produktivitást a Magyar Tudományos Művek Tárában (MTMT) nyilvántartott és folyamatosan frissített adatokkal kell igazolni.

Témavezetővé az a témakiíró válik, akinek meghirdetett témájára jelentkező doktorandusz felvételt nyer és beiratkozik a Doktori Iskolába. Minden doktorandusz számára egy vagy két témavezetőt kell kijelölni, akik felelősen irányítják tanulmányait, kutatási munkáját és előrehaladását a fokozatszerzés felé. A témavezetővé válás folyamatát részletesebben a 2. *mellékletben* tárgyaljuk.

A Doktori Iskola vezetője az abszolutórium megszerzése után is figyelemmel kíséri a témavezetői tevékenységet, és tájékoztatást kérhet a doktori értekezés elkészültségi állapotáról.

A DIT a meghirdetett témák körét évente értékeli, és a felvételi tapasztalatok alapján javaslatot tehet a témakiírók számára a témák módosítására vagy új témák meghirdetésére.

A témavezetői jogosultságok és tevékenység rendszeres felülvizsgálata megfelel az ESG 1.5–1.6 szempontjainak, amelyek a minőségi oktatói támogatás és hallgatói előrehaladás biztosítását célozzák.

1b. Felvétel a Doktori Iskolába

A jelentkezés a Doktori Iskola egyes programjaira történik.

A felvételi eljárás lebonyolításában háromtagú felvételi bizottságok vesznek részt, amelyeket a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) jelöl ki. A bizottság tagjai:

- a doktori programok programvezetői (törzstagok), akik egyben a bizottság elnökei,
- a modulvezetők,
- valamint a Doktorandusz Önkormányzat (DÖK) képviselője.

A bizottság értékelésében alkalmazott átfogó értékelési szempontok az alábbiak (ezek részletes kifejtése az 1. *mellékletben* található):

- Kutatási terv: A jelentkező kutatási tervének szakmai megalapozottsága és megvalósíthatósága.
- Jelölt szakmai alkalmassága: A jelölt elvárható szakmai felkészültsége és vitakészsége.
- Kutatási környezet alkalmassága: A kutatási program teljesítéséhez szükséges személyi és infrastrukturális feltételek megléte a kutatóhelyen.

A felvétel formai követelménye a doktori iskola által meghatározott szintű szakmai nyelvtudás igazolása, amely a tudományág műveléséhez elengedhetetlen. A részletes nyelvi elvárásokat a DIT külön szabályzatban rögzíti.

A felvételi eljárás szempontrendszerét a Doktori Iskola javaslata alapján a Kari Doktori Tanács (PPDT) hagyja jóvá. A felvételi követelményeket a Doktori Iskola hirdetményeiben és a programok tájékoztatóiban, valamint a Doktori Iskola honlapján is közzéteszi.

A felvételi eljárás egésze megfelel az ESG 1.4 szerinti átláthatósági és következetességi elvárásoknak, biztosítva a jelentkezők egyenlő esélyeit, a döntési szempontok világosságát, valamint a jelentkezők részletes és időben történő tájékoztatását.

1c. A doktori képzés tantárgyai és moduláris struktúrája

Az ELTE Pszichológiai Doktori Iskolájában a tanulmányi követelmények moduláris szerkezetű képzési programok keretében teljesíthetők.

A modul a doktori program oktatási és szervezési alapegysége, amelynek működését egy 3–5 fős, minősített vezető oktatókból álló szakmai műhely biztosítja. Egy modul olyan oktatásra alkalmas részterületet fed le, amely:

- tartalmi szempontból jól körülhatárolható,
- megkülönböztethető más moduloktól,
- és lehetőséget ad más modulokkal való kapcsolódásra is.

A modulok felelőseit és tanegységlistáját a doktori iskola javaslata alapján a Kari Doktori Tanács (PPDT) hagyja jóvá. A modulok befogadásáról, valamint tematikájuk felújításáról a DIT felterjesztése alapján szintén a PPDT dönt. A képzési tematikákat legalább négyévente felül kell vizsgálni.

A doktorandusz által teljesítendő modulok kijelölése a felvételi eljárás során történik, a felvételi bizottság és a témavezető közötti egyeztetés alapján. Amennyiben a hallgató ezzel nem ért egyet, vagy tanulmányai során megváltozik tudományos érdeklődése, kérelemmel élhet a modulválasztás módosítására. Ennek feltétele, hogy a hallgató kérelemmel forduljon a PDI vezetőségéhez, és a módosítást mind a vezetőség, mind a témavezető jóváhagyja.

A doktori iskola nem határoz meg kötelezően teljesítendő kurzusokat; a hallgatók az egyes modulokon belül saját kutatási tervükhöz illeszkedően, szabadon választhatják ki azokat a tantárgyakat, amelyek leginkább támogatják szakmai fejlődésüket. Ez a megközelítés összhangban áll az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelveivel (ESG 2015), különös tekintettel a tanulóközpontú megközelítésre és az egyéni tanulási utak támogatására.

A doktori iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók lehetnek, akiket a DIT erre alkalmasnak ítél, és akik vállalják a doktori kurzusok megtartását egy adott időszakra. Az oktatók adatai szerepelnek az Országos Doktori Tanács (ODT) adatbázisában. Amennyiben egy oktató több doktori iskolában is tanít, köteles az ODT felületén nyilatkozni arról, hogy hány százalékos arányban tartozik az egyes doktori iskolákhoz.

A doktori iskola aktuális képzési terve, valamint tantárgylistája és oktatóinak jegyzéke rendszeresen frissített formában elérhető a doktori iskola honlapján, a szakmai nyilvánosság számára.

1d. Kutatómunka és publikációs követelmények

A doktori képzés során végzett kutatási tevékenység és az ahhoz kapcsolódó publikációk a fokozatszerzés alapvető feltételeit képezik. A kutatási tevékenységek a doktori képzés tanulási

kimeneteinek részét képezik, összhangban az ESG 1.2 követelményével, amely a képzés céljainak és eredményeinek világos meghatározását írja elő.

A doktori értekezés benyújtásához a jelöltnek az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

A doktori értekezés benyújtásának feltétele, hogy a jelölt rendelkezzen legalább három elsőszerzős, saját doktori témájához kapcsolódó tudományos közleménnyel, amelyek közül:

- legalább kettő nemzetközi, referált, a Scimago Journal & Country Rank (scimagojr.com) vagy Web of Science adatbázisokban a benyújtás időpontjában vagy a közlemény megjelenésekor Q1-es besorolással rendelkező folyóiratban jelenik meg;
- legalább kettő a jelölt által végzett empirikus kutatás eredményeit mutatja be;
- mindhárom közlemény a disszertáció témájához szorosan kapcsolódik, annak elméleti keretét dolgozza fel vagy empirikus adatait mutatja be, és ezek a disszertációban kötelezően hivatkozandók.

Tudományos közleményként kizárólag:

- referált (peer-reviewed) tudományos folyóiratban megjelent vagy közlésre elfogadott cikk,
- lektorált, a WoS vagy Scopus által referált szakkönyvben megjelent könyvfejezet vagy könyv fogadható el.

Egy adott közlemény csak egy disszertációhoz számítható be.

A publikációk megfelelőségéről a témavezető írásos nyilatkozatot ad, amely megerősíti, hogy a közlemények teljesítik az ELTE Pszichológiai Doktori Iskola előírásait, valamint azt, hogy a disszertáció nyilvános védeésre alkalmas.

A publikációs követelményrendszer a Doktori Iskola működési szabályzatában, valamint a www.doktori.hu honlapon is elérhető. A fokozatszerzési követelményrendszert az ELTE Doktori Tanácsa hagyja jóvá.

Kutatási tevékenység egyéb, kreditet eredményező formái:

- önálló vagy csoportos (team) elméleti vagy empirikus kutatásban való részvétel,
- tematikus kutatási műhelyben való aktív jelenlét,
- tudományszervezési feladatok ellátása (konferencia, kiállítás, kiadványszerkesztés stb.).

A kutatási tevékenység bemutatásának és nemzetközi tapasztalatszerzésnek a támogatása

A Doktori Iskola – önállóan vagy a kari utazási pályázatokhoz kapcsolódóan – pályázati lehetőséget biztosít a doktoranduszok számára:

- külföldi konferenciákon való részvételhez,
- kutatási terveik finanszírozásához.

A pályázatok elbírálását a PPDT által kijelölt kuratórium végzi. E tevékenységek támogatása hozzájárul a doktoranduszok nemzetközi tudományos közösségekbe való integrációjához, összhangban

az ESG 1.6 elvével, amely az akadémiai mobilitás és nemzetközi tapasztalatszerzés előmozdítását ösztönzi.

A tanszékek és kutatóműhelyek évente szerveznek konferenciákat, amelyeken a doktoranduszok bemutathatják kutatási eredményeiket. A tudományszervezési és disszeminációs tevékenységek beépítése a doktori képzésbe lehetőséget biztosít a hallgatói készségek széleskörű fejlesztésére és a visszacsatolási mechanizmusok gyakorlati megtapasztalására (ESG 1.9).

A DIT ösztönzi a külföldi egyetemen megvalósuló részképzést, és az ott teljesített tanulmányokat, kutatási tevékenységet kreditbeszámítással elismeri. A külföldön teljesített tanulmányok és kutatási tevékenységek kreditbeszámítással történő elismerése elősegíti a rugalmas tanulmányi utak kialakítását, és illeszkedik az ESG tanulóközpontú, tanulási eredmény-alapú megközelítéséhez (ESG 1.2, 1.4).

1e. Fokozatszerzési eljárás

A doktori fokozatszerzési eljárás az értekezés benyújtását megelőző munkahelyi vitával kezdődik. A munkahelyi vitát a témavezető szervezi a Doktori Iskola Tanácsának (DIT) vezetőségével egyeztetve, és a vita nyilvános. A doktori értekezést legalább egy, külső opponens (minimálisan doktori fokozattal rendelkező szakember) értékeli. A vita lefolyását – különösen az értekezés módosítására vonatkozó javaslatokat és megállapításokat – jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Amennyiben az értekezés jelentős mértékű átdolgozást igényel, a munkahelyi vitát meg kell ismételni.

Az értekezés hivatalos benyújtását követően a Bíráló Bizottság tagjai elektronikusan megkapják:

- a doktori értekezést, valamint
- a tézisfüzetet.

Amennyiben igénylik, a dokumentumokat nyomtatott formában is biztosítani kell számukra.

A kijelölt opponensek személye a bírálatok elkészültéig nem nyilvános.

A Bíráló Bizottság tagjai:

- az opponensi véleményeket a második bírálat beérkezését követően,
- a jelölt írásos válaszait pedig legkésőbb a nyilvános védés előtt egy héttel kapják meg elektronikusan úton.

A nyilvános vita meghirdetésével az értekezés és a tézisfüzet nyilvánossá válik a www.doktori.hu oldalon, amelyre a Doktori Iskola honlapja is közvetlen hivatkozást biztosít.

A bírálókhoz kiküldött értekezés a továbbiakban nem módosítható.

A fokozatszerzési eljárás értékelési szakaszai megfelelnek az **ESG 1.3** pontban megfogalmazott elveknek, különösen a következetes, dokumentált, transzparens és igazságos értékelés biztosításában, valamint a független szakmai véleményezés és a hallgatói válaszadás lehetőségének biztosításában.

1f. Monitoring

A doktori képzés során a tanulmányi előrehaladás nyomon követése és a minőség folyamatos biztosítása érdekében a Doktori Iskola több szinten működtet ellenőrzési és visszacsatolási mechanizmusokat, összhangban az ESG 1.9 európai standarddal és az ELTE minőségirányítási gyakorlatával.

A doktori képzés szakmai színvonalának megőrzését és fejlesztését a doktori programok vezetői, a Doktori Iskola vezetője, a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) és a Kari Doktori Tanács (PPDT) közösen biztosítják. A képzés minőségének nyomon követése, értékelése és fejlesztése érdekében az alábbi monitoring- és kontrollfunkciók működnek:

1. A DIT javaslatot tesz a Doktori Iskola törzstagjaira; a törzstagságot a PPDT hagyja jóvá.
2. A PPDT ellenőrzi a témakiírók és témavezetők személyét, valamint a témakiírások tartalmát; továbbá szemeszterenként jóváhagyja a Doktori Iskolában oktatók körét.
3. A DI rendszeresen ellenőrzi és értékeli a doktori képzésben szerepet vállaló törzstagok, oktatók és kutatók tudományos teljesítményét, publikációs eredményeit, valamint tevékenységük doktori programokhoz való illeszkedését (lásd 2. melléklet).
4. A DIT rendszeresen tájékoztatást kér a témavezetőktől, a doktori programok vezetőitől és a Doktori Iskola vezetőjétől a doktoranduszok tanulmányi tervének teljesítéséről.
5. A felvételi döntést, a külföldi részképzések engedélyezését és a teljesítések kreditbeszámítását a PPDT a DIT javaslatára hozza meg.
6. A PPDT és a DIT figyelemmel kíséri és az abszolutórium megszerzése után értékeli a témavezetők munkáját.
7. A Doktori Iskola vezetője ellenőrzi és értékeli a doktoranduszok tanulmányi tervének megvalósulását, különösen a témavezetői értékelések alapján.
8. A doktoranduszok publikációs tevékenysége nyomon követhető a Magyar Tudományos Művek Tárában (MTMT).

A Doktori Iskola vállalja, hogy a hallgatói és oktatói visszajelzések alapján az ügymenetek fejlesztését célzó intézkedéseket 2025–2027 között fokozatosan beépíti eljárásrendjeibe. A cél, hogy a digitalizált adminisztráció (pl. online kérvénykezelés, kurzusválasztás, modulváltás) bővüljön, valamint tematikus, célzott tájékoztató anyagokkal támogassuk a hallgatói tájékozódást. A hallgatói és oktatói visszajelzések szervezett feldolgozását a minőségfejlesztési ciklus részeként az éves jelentés keretében elemezzük.

2. ELÉGEDETTSÉGMÉRÉSEK

2a. Elégedettség- és véleményfelmérés a képzési és kutatási szakaszt végző doktoranduszok körében

A Doktori Iskola a jövőben kezdeményezni kívánja egy olyan, évente ismétlődő kérdőíves elégedettségfelmérés kidolgozását és rendszeresítését, amely kifejezetten a pszichológiai doktori képzés sajátosságaira és a PDI működésére fókuszál. A felmérés tervezése és lebonyolítása kari hatáskörben, a PPK Minőségirányítási Bizottság koordinációjával történhet. A kérdőív összeállítása és az eredmények értelmezése során a Doktori Iskola szoros

együttműködést alakít ki a doktorandusz önkormányzattal, valamint a doktorandusz hallgatókkal, akik szakmai gyakorlatként aktív szerepet vállalhatnak az adatfelvétel előkészítésében, lebonyolításában és az eredmények feldolgozásában is.

A kérdőívet oly módon kell összeállítani, hogy alkalmas legyen (1) az adott félévben meghirdetett és megtartott kurzusok értékelésére, (2) a képzéssel és annak szervezésével kapcsolatos vélemények gyűjtésére, (3) a doktori képzést érintő észrevételek megfogalmazására.

A cél, hogy a hallgatói visszajelzések a doktori képzés sajátos igényeihez illeszkedve járuljanak hozzá a képzés folyamatos fejlesztéséhez, összhangban az ESG 1.1, 1.7 és 1.9 irányelveivel. A Doktori Iskola az így kapott eredményeket az egyetem által működtetett minőségbiztosítási rendszer keretében gyűjtött adatok (pl. hallgatói elégedettségmérés, OHV) releváns eredményeivel együtt értékeli, elemzi és használja fel minőségfejlesztési célokra.

2b. Elégedettség- és véleményfelmérés a kutatási és disszertációs szakaszban lévő doktoranduszok és doktorjelöltek körében

A doktori képzés második, kutatási és disszertációs szakaszában részt vevő doktoranduszok, valamint a disszertáció benyújtására készülő doktorjelöltek körében rendszeres, másfél évente megvalósuló elégedettség- és véleményfelmérést tervez a Doktori Iskola. A felmérés célja, hogy feltárja a képzéssel, kutatási tevékenységgel és támogatási tapasztalatokkal kapcsolatos visszajelzéseket, és ezek alapján fejlesztési lehetőségeket azonosítson. A felmérés személyes interjúk formájában zajlik, amelyek megszervezését és lebonyolítását a Doktori Iskola titkársága végzi. A kérdéssor összeállításában, valamint az eredmények értelmezésében és feldolgozásában aktív szerepet kapnak a doktoranduszok és a doktorandusz önkormányzat képviselői is, így a felmérés egyben kutatási és gyakorlati tanulási lehetőségként is szolgál. A kérdéssor összeállítása során biztosítani kell, hogy az alkalmas legyen (1) a doktori szigorlatra és a disszertációs munkára való felkészülés és támogatás megítélésére, (2) a tudományos publikációs és pályázati aktivitás feltérképezésére, (3) az oktatási és kutatási tevékenység jellemzőinek, valamint (4) a disszertációs folyamat haladásának, időzítésének és támogatási feltételeinek értékelésére. A Doktori Iskola az így kapott eredményeket az egyetem által működtetett minőségbiztosítási rendszer keretében gyűjtött releváns adatokkal (pl. OHV, hallgatói elégedettségmérés) együtt elemzi és használja fel a képzés minőségének fejlesztésére. A fenti gyakorlat megfelel az ESG 1.1, 1.7 és 1.9 standardjainak, amelyek előírják a minőségkultúra erősítését, a hallgatói visszajelzések strukturált kezelését és a visszacsatolás biztosítását a doktori képzés fejlesztése érdekében.

2c. Elégedettség- és véleményfelmérés a doktori fokozatot megszerzettek körében

A doktori fokozatot megszerzett személyek körében végzett vélemény- és elégedettségfelmérés fontos eszköze annak, hogy a Doktori Iskola visszajelzést kapjon a képzés hosszú távú hatásairól. A tervezett adatfelvételre a fokozatszerzést követő második évben kerül sor. Célja, hogy feltárja, milyen mértékben járult hozzá a doktori képzés és a fokozatszerzés a szakmai előmenetelhez, illetve fennmaradt-e aktív kapcsolat a fokozatot szerzett személy és a Doktori

Iskola között. A felmérés önkitöltős, nyílt kérdéseket is tartalmazó online kérdőív vagy telefonos interjú formájában történhet. A kérdőív kidolgozását a PPK Minőségirányítási Bizottság koordinálja, bevonva a doktorandusz közösség képviselőit, és figyelembe véve az ELTE Diplomás Pályakövetési Rendszerében (DPR) alkalmazott szempontokat. A kérdéssor célja, hogy vizsgálja: (1) a doktori fokozat munkaerőpiaci hasznosulását és szakmai karrierre gyakorolt hatását, (2) a disszertációs téma továbbvitelét, (3) a Doktori Iskolával fennmaradó szakmai, személyes kapcsolatok jellegét, valamint (4) azt, hogy a végzetek visszajelzései miként hasznosíthatók a képzési mechanizmusok és oktatási módszerek fejlesztésében. A Doktori Iskola célja, hogy e felmérés révén hosszabb távon is élő kapcsolatot tartson fenn a végzettekkel, és tapasztalataikat integrálja a minőségfejlesztési folyamatokba. A folyamat megfelel az ESG 1.1, 1.7 és 1.9 standardoknak, amelyek előírják a minőségkultúra erősítését, az információk rendszeres gyűjtését és a visszacsatolás biztosítását az oktatás minőségének javítása érdekében.

2d. Elégedettség- és véleményfelmérés az oktatók körében

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának alapelve, hogy minden érintett számára biztosítani kell a rendszeres véleménynyilvánítás és értékelés lehetőségét. Ennek megfelelően a Doktori Iskola oktatási tevékenységet végző oktatóinak körében is szükséges az elégedettség és a vélemények felmérése, különös tekintettel a fejlesztési javaslatokra és észrevételekre.

A felmérést a PDI titkársága tervezi meg és valósítja meg évente, a tavaszi félév végén. A kérdőív önkitöltős, online formában érhető el, és minden olyan oktató számára kiküldésre kerül, aki az adott tanév során doktori kurzust tartott vagy doktori témát vezetett. Esetenként a PDI titkársága fókuszcsoporthoz beszélgetéseket is szervez a felmérések eredményeinek mélyebb megértése érdekében. A válaszok feldolgozását és az eredmények összegzését szintén a PDI titkársága végzi. Az eredmények értelmezéséhez a PPDT által felkért szakértő is bevonható.

A kérdőívet oly módon kell megtervezni, hogy alkalmas legyen az alábbi szempontok vizsgálatára:

- az oktatás szervezésével kapcsolatos esetleges problémák feltárása,
- a doktoranduszok munkájával kapcsolatos tapasztalatok és vélemények összegyűjtése,
- a témavezetőként szerzett benyomások rögzítése,
- további észrevételek, javaslatok megfogalmazása az oktatási és témavezetői tevékenységgel kapcsolatban.

A PDI hosszú távú célja, hogy ezt a felmérést saját, testreszabott szempontrendszerrel folyamatosan fejlessze, és az eredményeket a minőségfejlesztési intézkedések tervezésében érdemben hasznosítsa. Ez a gyakorlat összhangban van az ESG 1.5, 1.7 és 1.9 irányelveivel, amelyek hangsúlyozzák az oktatói visszajelzések gyűjtésének, feldolgozásának és visszacsatolásának fontosságát az oktatási programok minőségének javítása érdekében.

2e. Felmérés a doktori képzést megkezdők, de abból kimaradók körében

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának fontos eleme, hogy információt gyűjtsünk azokról, akik megkezdték a képzést, de azt nem fejezték be, illetve nem szereztek fokozatot. A jövőben kiemelt figyelmet kívánunk fordítani ezen csoportok szisztematikus elérésére és a kimaradás mögötti okok feltárására, hogy ezek elemzése révén hozzájáruljunk a doktori rendszer fejlesztéséhez, a lemorzsolódás megelőzéséhez és a támogató mechanizmusok megerősítéséhez.

A felmérést a PDI titkársága tervezi meg és hajtja végre, önkitöltős online kérdőív vagy szükség esetén telefonos interjú formájában. A lebonyolítás során a titkárság a Tanulmányi Hivatal közreműködésére is számíthat. A kutatásba aktívan bevonjuk a doktoranduszokat is, akik részt vesznek a kérdőív kialakításában, az adatok elemzésében és az eredmények értelmezésében. Célunk, hogy a doktorandusz közösséggel együttműködve fogalmazzunk meg olyan policy javaslatokat, amelyek csökkenthetik a képzésből való kimaradás arányát, és elősegítik a támogató oktatási és kutatási környezet kialakítását.

Az adatfelvétel és az eredmények feldolgozása során a kimaradók alábbi alcsoportjait szükséges külön kezelni:

- Azok a hallgatók, akik legalább egy félévre regisztráltak, de a felmérést megelőző két félévben nem regisztráltak újra, és nem tettek sikeres komplex vizsgát, vagy a kifutó rendszerű hat féléves képzésben nem szereztek abszolutóriumot;
- Azok a doktoranduszok, akik a kifutó rendszerű hat féléves képzésben három vagy több éve szereztek abszolutóriumot, de nem jelentkeztek fokozatszerzési eljárásra;
- Azok a doktorjelöltek/doktoranduszok, akik a sikeres komplex vizsgát követő három éven belül, vagy a fokozatszerzési eljárásra való jelentkezést követő két éven belül nem nyújtották be disszertációjukat.

Ez a gyakorlat összhangban áll az ESG 1.7 és 1.9 irányelveivel, amelyek előírják a hallgatói visszajelzések rendszeres gyűjtését, azok elemzését és a visszacsatolási mechanizmusok működtetését az oktatási és intézményi folyamatok minőségének fejlesztése érdekében. Ez a gyakorlat nemcsak az ESG 1.7 és 1.9, hanem az **ESG 1.6** irányelvvel is összhangban áll, mivel elősegíti annak azonosítását, hogy a doktori képzés milyen pontjain lenne szükség hatékonyabb hallgatói támogatási rendszerekre és tanulási környezetre.

2f. Etikai észrevételek és panaszkezelés

A PDI bármely érintettje (doktoranduszok, oktatók, adminisztratív munkatársak), mint az egyetem polgárai, etikai jellegű észrevételeikkel és panaszaikkal a Kari Etikai Bizottsághoz (KaEB) fordulhatnak. A KaEB a hallgatói és oktatói közösség minden olyan etikai kérdésében illetékes, amely nem tartozik közvetlenül a kutatásetikai hatáskörbe (pl. plágium, hangvétel, emberi méltóság megsértése stb.).

A kutatásetikai és publikációs etikai ügyek elbírálására az ELTE PPK Kari Kutatásetikai Bizottsága illetékes, míg a hallgatói jogviszonyból eredő vitás ügyekben az ELTE Hallgatói Jogorvoslati Bizottság (HJB) biztosít lehetőséget jogorvoslatra.

A PDI javasolja és támogatja, hogy a Kari Etikai Bizottság, a Kari Kutatásetikai Bizottság és a Hallgatói Jogorvoslati Bizottság éves jelentéseiből hivatalosan tájékoztassák a Doktori Iskola vezetését a doktori képzést és a közösséget érintő ügyekről. Amennyiben a beszámolók nem érkeznek meg

automatikusan, a PDI évente hivatalosan is megkeresi az érintett bizottságokat a releváns információk beszerzése érdekében.

A beérkezett jelentések és ügyek tanulságait a Doktori Iskola kiemelt figyelemmel elemzi, és a működésének fejlesztésében, szabályzatainak frissítésében és a támogató mechanizmusok megerősítésében rendszeresen figyelembe veszi.

Ez a megközelítés összhangban áll az ESG 1.1 (minőségbiztosítási politika), 1.7 (információkezelés), 1.8 (nyilvános tájékoztatás) és 1.9 (folyamatos monitoring és visszacsatolás) irányelveivel.

3. Tanévenkénti összefoglaló értékelés

A Minőségügyi Kézikönyv iránymutatása alapján a Doktori Iskola vezetője, vagy a PPDT által megbízott bizottság/személy minden tanév végén minőségfejlesztési jelentést készít, amely az éves minőségfejlesztési ciklus lezárását szolgálja.

A jelentés célja, hogy:

- áttekintse az adott évre kitűzött minőségcélokat;
- bemutassa a célok megvalósításának lépéseit;
- a kialakított indikátorok mentén értékelje az összes, a minőségbiztosítással kapcsolatos tevékenységet.

A jelentésnek ki kell térnie az alábbi tartalmi elemekre:

- az 1. és 2. pontban részletezett ellenőrzések és elégedettségmérések doktori iskolára vonatkozó eredményei;
- minden további, a doktori iskolában lezajlott minőségbiztosítással kapcsolatos ellenőrzés és felmérés eredménye;
- statisztikai adatok a doktori iskolába felvételizők, felvettek, beiratkozottak/félévhalasztók, abszolváltak, fokozatszerzési eljárásra jelentkezők, fokozatot szerzők, valamint az első és második szakaszt teljesítők számáról;
- az adatok alapján kialakított helyzetkép és tanulságok;
- egy intézkedési terv, amely tartalmazza a fejlesztésre irányuló feladatokat és azok határidőit.

A tanévenkénti összefoglaló értékelést legkésőbb szeptember 30-ig el kell készíteni és bemutatni a PPDT számára, amely azt véleményezi, majd az összes doktori iskola értékelésével együtt a Kari Tanács számára benyújtja.

Az éves értékelés tartalmazza a stratégiai célokhoz rendelt indikátorok alapján történő előrehaladás vizsgálatát, amelynek során a Doktori Iskola a hallgatói visszajelzések figyelembevételével elemzi a teljesítményt és az elért eredményeket. A hallgatói képviselő (DÖK) aktívan részt vesz a jelentés előkészítésének egyeztetési folyamatában.

A tanévenkénti értékelés és az intézkedési terv összeállítása az ESG 1.8 pontja szerinti önértékelés és minőségfejlesztési ciklus (PDCA) rendszerében valósul meg.

4. Minőségfejlesztési Program készítése

A Doktori Iskola minőségfejlesztési stratégiája 3–5 éves időtávban kijelöli a kulcsterületeket (pl. képzési struktúra fejlesztése, publikációs teljesítmény, mobilitás, adminisztratív támogatás), ezekhez a következő ciklusban konkrét, mérhető indikátorokat rendel. A célok és indikátorok teljesülésének nyomon követése az éves jelentés és belső monitoring része lesz.

E törekvések keretében a Doktori Iskola a változó társadalmi igényekhez és a tudományos kihívásokhoz való eredményes alkalmazkodás, valamint az oktatás, kutatás és szolgáltatások magas színvonalának megőrzése érdekében középtávú Minőségfejlesztési Programot dolgoz ki.

Ez a stratégiai dokumentum a jövőbeni elvárásokra összpontosítva:

- meghatározza az elérni kívánt, prioritást élvező célokat;
- kijelöli az új minőségfejlesztési ciklus tevékenységi kereteit;
- rögzíti azokat az indikátorokat, amelyek mentén a kitűzött célok megvalósulása mérhető és ellenőrizhető.

A Minőségfejlesztési Program az éves tanévenkénti összefoglaló értékelésekre épít, és azok eredményeire támaszkodva biztosítja a folyamatos fejlesztés irányának és eszközeinek meghatározását.

A Minőségfejlesztési Program kidolgozása az ESG 1.10 pontban megfogalmazott elveket követi, amelyek előírják, hogy az intézmények stratégiáinak összhangban kell állniuk a nemzeti és európai minőségbiztosítási követelményekkel.

Mellékletek

1. melléklet: Az ELTE PDI felvételi eljárás rendszere

Az ELTE Pszichológiai Doktori Iskolája (PDI) a felvételi eljárás minőségének biztosítása és átláthatóságának erősítése érdekében átfogó szabályozást alakított ki, amelynek része az évenként felülvizsgált pontozási rendszer is. A felvétellel kapcsolatos részletes információk a felvételi meghirdetésben, valamint a www.doktori.hu oldalon magyar és angol nyelven is megjelennek.

A felvételi folyamat főbb jellemzői

- A jelentkezés minden esetben az egyes doktori programokra történik.
- A felvételi eljárás lebonyolításáért minimum háromtagú felvételi bizottságok felelősek, amelyek elnökei az adott programvezetők.
- Minden bizottság munkájában részt vesz a PDI elnöke és titkára, biztosítva az egységes minőségi szempontok érvényesülését.
- A bizottságokba hallgatói képviselő is meghívást kap, ezáltal biztosítva a folyamat minőségbiztosítási szempontú átláthatóságát.

A felvételi értékelés szempontjai

A felvételi eljárás során a bizottságok értékelik a jelöltek előzetesen benyújtott kutatási tervét, annak megvalósíthatóságát, valamint azokat a (személyi és infrastrukturális) feltételeket, amelyek a kutatási terv teljesítéséhez szükségesek. Mindezek mellett a szóbeli felvételi során nyújtott teljesítmény, azaz a témában mutatott elméleti és módszertani jártasság, kiemelkedő fontosságú. A felvételi értékelés a benyújtott előzetes kutatási terv mellett továbbá erőteljesen épít a szóbeli felvételi során nyújtott teljesítményre, azaz a témában mutatott elméleti és módszertani jártasságra, továbbá figyelembe veszi a korábbi kiemelkedő tudományos diákköri munkát, más tudományos produktumokat, a szakkollégiumi tevékenységet, kutatócsoportok munkájában való igazolt részvételt. A jelentkezők értékelése előre rögzített szempontrendszer alapján, ennek megfelelő pontozási eljárás alkalmazásával történik, amelyet a DIT minden évben megvitat, és szükség esetén módosít.

A bizottság az alábbi szempontok alapján értékeli a jelentkezőket:

Kiemelten fontos a jelentkező kutatási tervének szakmai megalapozottsága és megvalósíthatósága:

- a kutatási terv szakmai, szakirodalmi megalapozottsága, kidolgozottsága és megvalósíthatósága
- a téma illeszkedése és megvalósíthatósága a doktori oktatási programban (A választható témákról a jelentkezők a www.doktori.hu oldalon az ELTE Pszichológiai Doktori Iskoláját kiválasztva az aktuális évi kiírásnak megfelelően tájékozódhatnak.)
- biztosítható-e a témához tudományos fokozattal rendelkező témavezető ((A választható témavezetőkről a www.doktori.hu oldalon tájékozódhatnak a

jelentkezők). Külföldi témavezető esetében, hazai társ-témavezetőt is ki kell jelölni.)

- a kutatási program teljesítéséhez szükséges feltételek megléte a kutatóhelyen

A jelölt elvárható szakmai felkészültsége és vitakészsége

- kiemelten fontos annak bemutatása, hogy a jelentkező elmélyült elméleti és módszertani tájékozottságot mutat a saját tématerületén.
- kiemelten fontos a jelentkező vitakészsége és a tudományos diskurzusra való nyitottsága a felvételi beszélgetés során
- ezen túl előnyt jelent, ha a jelöltnak vannak korábbi kutatási eredményei (pl. publikációk, TDK-munka, szakkollégiumi részvétel, kutatócsoportban való igazolt részvétel)
- figyelembeveendő, de kisebb súllyal a korábbi egyetemi tanulmányi előmenetel
- a szakmai angol nyelv ismerete mellett több idegen nyelv ismerete előnyt jelent, de nem feltétel.

A felvételi kapcsán a Bizottság fontos szempontként vizsgálja, hogy a kutatási program teljesítéséhez szükséges személyi és infrastrukturális feltételek megvannak-e vagy a jövőben ezek bízósíthatóak a kutatóhelyen

- a megjelölt kutatóhely infrastruktúrája
- a témavezető elérhetősége (tudományos fokozattal rendelkező témavezető)
- más javasolt szempont, pl. oktatási alkalmasság (kutatóhelyi szerepvállalás)

A felvételre jelentkezők számára a Pszichológiai Doktori Iskola átláthatóan és közérthetően nyilvánossá teszi a felvétellel kapcsolatos döntés szempontjait. (lásd az 1. táblázatot).

A felvételre való felkészülés elvárásai

A PDI elvárja, hogy a jelentkezők már a pályázat beadása előtt aktív munkakapcsolatot alakítsanak ki leendő témavezetőjükkel, és vele együttműködve készítsék el a kutatási tervüket, amelynek illeszkednie kell a választott program kutatási koncepciójához. A bizottságok kiemelt figyelmet fordítanak:

- a kutatási terv szakmai minőségére,
- valamint arra, hogy az tükrözze a leendő témavezető támogatását.

A felvételi folyamat digitalizálása

A felvételi eljárás teljeskörűen digitalizált, amely egyben a minőségbiztosítás fontos eszköze is.

Külföldi jelentkezők felvétele

A nemzetközi jelentkezők többsége a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram keretében nyer felvételt. Esetükben a felvételi az ELTE és a Tempus Közalapítvány együttműködésével zajlik, a következő sajátosságok figyelembevételével:

- az angol nyelvtudás szintje meghatározó szempont,
- kiemelten értékelik az elméleti, módszertani és statisztikai felkészültséget,
- a doktori képzésbe való sikeres belépés feltétele bizonyos alapvető ismeretek megléte, ezek pótlása nem a doktori program feladata.

A Stipendium Hungaricum ösztöndíjas jelentkezők esetében kötelező, hogy a felvételi jelentkezés benyújtása előtt írásos egyeztetés történjen a választott témavezetővel, és a kutatási terv az ő támogatásával, együttműködésben készüljön el.

1. táblázat. Felvételi szempontok és azok súlyozása a Pszichológiai Doktori Iskolában

Az alábbi táblázat bemutatja a Pszichológiai Doktori Iskolába történő felvételi eljárás során figyelembe vett szempontokat, súlyozásuk szerint csoportosítva.

Súlyozás	Felvételi szempont	Rövid magyarázat
Kiemelten fontos	A kutatási terv szakmai, szakirodalmi megalapozottsága, kidolgozottsága és megvalósíthatósága	Szakirodalmi beágyazottság, koherencia, megvalósíthatóság a képzési időn belül
	A téma illeszkedése és megvalósíthatósága a doktori oktatási programban	Az aktuális témakiírásokhoz való kapcsolódás (www.doktori.hu) De a Doktori iskolába lehet saját témával is jelentkezni, amennyiben azt a DI témavezetője elvállalja a témát.
	Biztosítható-e a témához tudományos fokozattal rendelkező témavezető	Tudományos fokozattal rendelkező témavezető elérhetősége, külföldi témavezető esetén hazai társ-témavezető is szükséges. Érdemes a kettős témavezetésben is gondolkodni.
	A kutatási program teljesítéséhez szükséges feltételek megléte a kutatóhelyen	Infrastruktúra, személyi feltételek megléte vagy biztosíthatósága
	A jelentkező elmélyült elméleti és módszertani tájékozottsága a saját tématerületén	A beszélgetés során világosan érzékelhető, hogy a jelölt tisztában van a tudományos háttérrel és módszertani alapokkal.
	A jelentkező vitakészsége és tudományos diskurzusra való nyitottsága a felvételi beszélgetés során	A felvételi beszélgetésen való érvelés és válaszadás minősége.
Fontos	A korábbi egyetemi tanulmányi előmenetel	Figyelembe vett szempont, de önmagában nem döntő.
Előny lehet	Korábbi kutatási eredmények (pl. publikációk, TDK-munka, szakkollégiumi részvétel, kutatócsoportban való részvétel)	Megerősíti a kutatási elköteleződést és tapasztalatot
	Több idegen nyelv ismerete (az angolon túl)	Megkönnyíti a nemzetközi tudományos közegben való részvételt
	Oktatási alkalmasság (kutatóhelyi szerepvállalás)	Részt tud venni a jövőbeni oktatási feladatok ellátásában

2. számú melléklet:

Oktatóvá és témavezetővé válás

Az oktatóvá és témavezetővé válási folyamat felelőse: A PDI-ben az adott doktori programban oktatók személyét az adott program vezetője hagyja jóvá a doktori iskola vezetőjével egyetértésben. A PDI-ben az az oktató válhat témakiíróvá, akit az adott doktori program és a PDI vezetősége jóváhagy, amennyiben annak feltételei teljesülnek (lásd alább). A témakiírás megtörténtét az adott program vezetője hagyja jóvá. Témavezetővé akkor válhat egy témakiíró, ha a meghirdetett témájára jelentkező hallgató felvételt nyer, melyről a felvételi bizottság és a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) dönt, valamint a hallgató beiratkozik a doktori iskolába. A DIT dönt abban az esetben is, ha valamely témakiírónak még nem volt témavezetett hallgatója – ebben az esetben első alkalommal egy tapasztaltabb témavezetővel együtt vezetheti a hallgatót, társtémavezetőként.

A PDI kifejezetten bátorítja a kettős témavezetés alkalmazását, különösen interdiszciplináris kutatások vagy nemzetközi együttműködések esetében, mivel ez elősegíti a doktorandusz kutatási támogatottságának és témavezetői mentorálásának erősítését.

Az oktatói és témavezetői megfelelés feltételei:

A doktori iskola oktatói olyan tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók lehetnek, akiket a DIT erre alkalmasnak ítél. Az oktatókra vonatkozó információk megtalálhatók az ODT adatbázisában. Amennyiben egy oktató több doktori iskolában is oktat, köteles az ODT felületén nyilatkozni az egyes doktori iskolákhoz való százalékos kötődéséről.

Témavezetést vállalhat az, aki vagy habilitációval rendelkezik, vagy a fokozatszerzéshez szükséges publikációs követelményeket legalább kétszeresen teljesíti. Az elsőszerzős közlemények mellett ebben az esetben az utolsószerzős közlemények is hasonló értékűnek számítanak. A társtémavezetői jogosultság engedélyezhető olyan esetben is, ha a doktorandusz egyedi tematikus igényei ezt indokolják, de ilyenkor szükséges, hogy legalább az egyik témavezető megfeleljen a fenti feltételeknek.

A témavezetői tevékenység fejlesztése és támogatása: A PDI a témavezetői tevékenység folyamatos fejlesztését kiemelt stratégiai célnak tekinti. Ennek érdekében a közeljövőben rendszeres, továbbképzéseket szervez a doktori iskola témavezetői számára, amelyek célja a mentorálási és kutatásvezetési készségek fejlesztése, valamint a nemzetközi jó gyakorlatok beépítése.

A PDI továbbá kidolgozza a témavezető–doktorandusz együttműködés minőségi kritériumait, valamint az esetlegesen felmerülő problémák azonosításának, megelőzésének és kezelésének kereteit. Ennek részeként a hallgatói és oktatói visszajelzések beépülnek a témavezetői tevékenység értékelésébe, és szükség esetén konzultációs vagy mediációs lehetőséget is biztosítanak.

Az oktatói és témavezetői tevékenység ellenőrzése: A PDI bátorítja a Q1-es lapokban történő publikálást, elősegítve a nemzetközi tudományos

életbe való bekapcsolódást. A publikációs teljesítményt a MTMT, a további tevékenységeket a doktori.hu, valamint az Egyetem Stratégiai Adatbázisának adatai alapján értékeli.

A minőségbiztosítási szabályzat értelmében a DIT évente értékeli a kiírt témák körét és a témavezetői tevékenységet. A Kar által bevezetett oktatói kataszterrendszer lehetőséget biztosít az oktatási, tudományos és közéleti tevékenységek önértékelésére és nyomon követésére. Az ODT honlapján elérhető statisztikák pedig objektív képet adnak a témavezetők eredményességéről.

A Pszichológiai Doktori Iskola (PDI) rendszeresen ellenőrzi és értékeli a doktori képzésben részt vevő törzstagok, oktatók és kutatók tudományos teljesítményét, publikációs eredményeit, valamint tevékenységük doktori programokhoz való illeszkedését. Az ellenőrzés több egymást kiegészítő formában történik:

- A doktori iskola vezetősége évente, a felvételi időszak előtt áttekinti az aktuális témakiírásokat. Amennyiben ezek hiányosak vagy lejártak, a témavezetők felkérést kapnak az aktualizálásra.
- A *doktori.hu* felület adatainak érvényességi ellenőrzése évente, a portál hivatalos frissítési időszakában történik. Az oktatók és törzstagok számára az adatok aktualizálása kötelező. A PDI titkársága és a DIT gondoskodik az ellenőrzésről és a szükséges módosítások átvezetéséről az előre egyeztetett határidők szerint.
- Minden új felvett doktorandusz esetében megtörténik a témavezetői jogosultság ellenőrzése, a hatályos tudományos teljesítmény és publikációs megfelelés alapján.
- A PDI bevezette azt a gyakorlatot, hogy a DIT háromévente kijelöl egy háromfős ad hoc bizottságot, amely átfogóan áttekinti a törzstagok, oktatók és kutatók tudományos teljesítményét, publikációs eredményeit, valamint tevékenységük doktori programokhoz való illeszkedését (pl. a doktoranduszok száma, fokozatszerzési eredményesség). A bizottság jelentést készít, melyet a DIT vitat meg.

A fenti szabályozási keretek az ESG 1.2 (tanulási célok), 1.5 (oktatók alkalmassága), 1.6 (tanulási környezet), valamint 1.9 (hallgatói visszajelzések) pontjaival összhangban működnek: világos képzési célokat és kimeneteket határoz meg, biztosítja az oktatók tudományos és módszertani alkalmasságát, támogatja a hallgatókat támogató tanulási környezet kialakítását (pl. kettős témavezetés), valamint elősegíti a hallgatói visszajelzések figyelembevételét és a témavezetői kapcsolat minőségének fejlesztését.

Zárszó: Az ESG standardok és a dokumentum megfeleltetése

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy az ELTE Pszichológiai Doktori Iskola minőségbiztosítási dokumentuma mely pontokon és szakaszokon keresztül feleltethető meg az ESG 2015 szabvány 1. szintű (belső) minőségbiztosítási követelményeinek.

ESG STANDARD	DOKUMENTUMBELI MEGFELELÉS
1.1 – Minőségkultúra	Bevezető, III. Alapelvek, 4. Minőségfejlesztési program
1.2 – Tanulási eredmények és programtervezés	1c. Moduláris képzés, 1d. Kutatómunka és publikáció, 4. Minőségfejlesztési program
1.3 – Hallgatói teljesítmény értékelése	1e. Fokozatszerzési eljárás, 1f. Tanulmányi monitoring, komplex vizsga, publikációk
1.4 – Felvétel és előrehaladás	1b. Felvételi eljárás, Melléklet: Felvételi szempontrendszer, modul kijelölés
1.5 – Oktatók alkalmassága	1a. Témakiírás, 2. melléklet Oktatóvá válás és témavezetői megfelelés
1.6 – Tanulási környezet, támogatás	1a. Témavezetés, 1c. Egyéni tanulási utak, 1f. Témavezetői figyelem, 4. Program célkitűzések
1.7 – Információkezelés	2a–2f. Elégedettségmérések rendszere (hallgatói és oktatói), 3. Tanévenkénti értékelés, a doktoranduszok bevonása
1.8 – Nyilvános tájékoztatás	1b. Tájékoztatás a felvételtől, 1e. Nyilvános védés, 3. Honlapra feltöltött dokumentumok
1.9 – Monitoring és visszacsatolás	1f. Tanulmányi monitoring, 2. Elégedettségmérések, témavezetői továbbképzés terve, a végzettek visszajelzései
1.10 – Külső értékelések	4. Minőségfejlesztési program, stratégia és indikátorok, ESG-re épülő célrendszer